ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN

TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

LÊ THỊ HẢI VÂN

ĐẶC ĐIỂM CỦA NGÔN NGỮ CHATROOM TRƯỜNG HỢP HỌC SINH TRUNG HỌC PHỔ THÔNG

CHUYÊN NGÀNH : NGÔN NGỮ HỌC

MÃ SỐ : 60.22.01

LUẬN VĂN THẠC SĨ NGÔN NGỮ HỌC

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: GS.TS NGUYỄN VĂN KHANG

Thái Nguyên, năm 2011

Số hóa bởi Trung tâm Học liệu – Đại học Thái Nguyên *http://www.lrc-tnu.edu.vn*

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan tất cả những nội dung trong luận văn của tôi là có thực. Tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm về những nội dung đã viết trong cuốn luận văn này.

Thái Nguyên, năm 2011

Người viết

Lê Thị Hải Vân

MỤC LỤC

Trang bìa phụ i
Mục lục ii
Danh mục các bảng v
MỞ ĐẦU 1
NỘI DUNG 10
CHƯƠNG 1 . CƠ SỞ LÝ LUẬN 10
1.1. GIỚI THIỆU SỰ RA ĐỜI CỦA INTERNET, CHATROOM 10
1.1.1. Qúa trình hình thành và phát triển của Internet 10
1.1.1.1. Khái niệm Internet 10
1.1.1.2. Lịch sử phát triển của Internet. 11
1.1.1.3. Các giai đoạn bùng nổ của Inretnet 12
1.1.2. Sự ra đời của Chatroom 14
1.1.2.1. Khái niệm Chatroom 14
1.1.2.2. Lịch sử ra đời và phát triển của Chatroom 15
1.2. NGÔN NGỮ TRONG CHATROOOM LÀ MỘT LOẠI PHƯƠNG NGỮ XÃ HỘI 17
1.2.1. Khái niệm về phương ngữ xã hội 17
1.2.1.1. Khái niệm phương ngữ 17
1.2.1.2. Khái niệm phương ngữ xã hội 17
1.2.1.3. Cách tiếp cận phương ngữ xã hội 18
1.2.2. Biến thể ngôn ngữ 18
1.2.2.2.Phương ngữ với tư cách là biến thể ngôn ngữ 19
1.3.TIẾNG VIỆT VÀ TIẾNG VIỆT TRONG CHATROOM 19
1.3.1. Đặc điểm của Tiếng Việt 19
1.3.1.1. Đặc điểm âm tiết tiếng Việt 19

1.3.1.2 Hệ thống âm vị tiếng Việt..... 20
1.3.1.3. Hệ thống thanh điệu trong tiếng Việt 25
1.3.1.4. Đặc điểm của từ tiếng Việt (đặc điểm ngữ nghĩa)..... 26
1.3.1.5. Đặc điểm quan hệ ngữ pháp Tiếng Việt..... 27
1.3.2. Vài nét về tiếng Việt trong chatroom 29
CHƯƠNG 2. KHẢO SÁT TIẾNG VIỆT SỬ DỤNG TRONG NGÔN NGỮ CHATROOM – TRƯỜNG HỢP HỌC SINH THPT 32
2.1.TỪ NGỮ SỬ DỤNG TRONG CHATROOM 32
2.1.1. Khái niệm "từ"..... 32
2.1.2. Khảo sát từ tiếng việt được sử dụng trong chatroom 33
2.1.2.1. Biến thể có sự thay đổi phụ âm đầu..... 33
2.1.2.2. Biến thể thay đổi âm chính..... 37
2.1.2.3. Viết hoa trong chatroom..... 45
2.2.NGỮ PHÁP SỬ DỤNG TRONG CHATROOM..... 46
2.2.1. Khái niệm ngữ pháp..... 46
2.2.2. Khảo sát câu theo mục đích nói..... 46
2.2.2.1.Sử dụng nhiều câu mệnh lệnh- cầu khiến, câu cảm thán 46
2.2.2.2 Dấu câu 48
2.2.2.3. Câu trộn mã (MIX)..... 49
2.3. CÁC KÍ HIỆU SỬ DỤNG TRONG CHATROOM..... 56
2.3.1. Khái niệm "kí hiệu" 56
CHƯƠNG 3.SỰ ẢNH HƯỞNG CỦA NGÔN NGỮ CHATROOM TỚI XÃ HỘI: TRƯỜNG HỢP TIẾNG VIỆT TRONG NHÀ TRƯỜNG PHỔ THÔNG 68
3.1. KHẢO SÁT ẢNH HƯỞNG CỦA TIẾNG VIỆT CHATROOM ĐỐI VỚI TIẾNG VIỆT CỦA HỌC SINH 68

3.1.1. Khảo sát thực tế 68
3.1.2. Nhận xét 72
3.2. THÁI ĐỘ NGÔN NGỮ CỦA THẦY CÔ GIÁO VÀ HỌC SINH VỀ TIẾNG VIỆT TRONG CHATROOM 75
3.2.1. Thái độ của thầy cô giáo 75
3.2.2. Thái độ của học sinh 77
3.3. NGUYÊN NHÂN XUẤT HIỆN CỦA NGÔN NGỮ CHATROOM 83
3.3.1. Các dạng biến thể tiếng Việt thường gặp trong chatroom 83
3.3.2.Nguyên nhân xuất hiện của tiếng Việt trong chatroom 85
3.4. TƯƠNG LAI CỦA NGÔN NGỮ CHATROOM VÀ VẤN ĐỀ GIỮ GÌN SỰ TRONG SÁNG CỦA TIẾNG VIỆT ĐỐI VỚI TIẾNG VIỆT ĐƯỢC SỬ DỤNG TRÊN CHATROOM 87
3.4.1. Dự đoán tương lai của ngôn ngữ chatroom 87
3.4.2. Ngôn ngữ chatroom và vấn đề giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt 89
KẾT LUẬN 98
TÀI LIỆU THAM KHẢO 103
PHỤ LỤC 107

DANH MỤC CÁC BẢNG

*/ Bảng hệ thống các âm chính và sự thể hiện các âm vị làm âm chính trên chữ viết 22

*/ Bảng hệ thống âm cuối và sự thể hiện các âm vị làm âm cuối trên chữ viết . 24

* Bảng 1: Sự biến đổi của một số phụ âm đầu được thể hiện nhiều trong chatroom 41

Bảng 2: Một số âm chính/phần vần có xu hướng biến đổi vần/ âm chính được sử dụng nhiều trong chatroom..... 42

Bảng 3: Sự biến đổi từ từ toàn dân sang từ địa phương trong chatroom 44

* Bảng 4: Bảng thống kê một số từ ngữ tiếng Anh dùng theo lối phiên chuyển ra tiếng Việt 53

* Bảng 5: Bảng thống kê tần số của việc khảo sát 30 cuộc thoại trên chatroom về xu hướng sử dụng từ ngữ nước ngoài 54

Bảng 6: Những biến thể chữ cái được sử dụng nhiều nhất trong chatroom ... 65

Bảng kết quả khảo sát thái độ xã hội đối với tiếng Việt sử dụng trên chatrom 69

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

1.1. Trong dòng chuyển động không ngừng của cuộc sống hiện đại, xã hội phát triển nhanh chóng về mọi mặt, cùng với đó là tốc độ bùng nổ của công nghệ thông tin, sự lan truyền mạnh mẽ và nhanh chóng của thông tin qua mạng Internet đã, đang và sẽ đem đến nhiều thay đổi trên mọi lĩnh vực. Các trang web, blog, email, chatromm... ra đời, được sử dụng một cách phổ biến và dành được sự quan tâm đặc biệt của các "cư dân mạng". Một thế giới mới xuất hiện, hấp dẫn giới trẻ với một mãnh lực hoàn toàn không khó lý giải khiến những người trẻ tuổi cần thêm một ngôn ngữ khác thứ ngôn ngữ mà họ vẫn sử dụng trong đời sống thực để giao tiếp với nhau trong thế giới ảo. Xuất phát từ nhu cầu đó, ngôn ngữ trong thế giới mạng ra đời và có nhiều đổi mới so với ngôn ngữ giao tiếp bình thường mà chúng ta vẫn sử dụng hàng ngày thông qua những sáng tạo rất riêng, rất lạ, rất "không giống ai" của giới trẻ.

1.2. Việc sử dụng các biến thể ngôn ngữ ở thế hệ 9X ban đầu xuất phát từ hai lý do rất thuyết phục: Thứ nhất, đa phần người sử dụng thuộc giới trẻ cho rằng thứ ngôn ngữ chatroom này rất tiện dụng, nó vừa nhanh lại vừa hiệu quả. Họ có thể tiết kiệm thời gian nhờ giảm thiểu thao tác gõ các phím kí tự (viết tắt, lược bớt kí tự, dùng con số thay thế một từ tiếng Anh có nghĩa tương đương trong tiếng Việt, ví dụ như số 4 = for = cho, ...) mà vẫn hiểu được nhau. Thứ hai, đối với giới trẻ việc sử dụng ngôn ngữ "teen" là thể hiện được cá tính và phong cách của mình, chát bằng kiểu ngôn ngữ không giống ai sẽ thú vị hơn, trẻ trung hơn và khiến mình trở nên đặc biệt. Chính từ hai lý do này mà kiểu ngôn ngữ ấy có cơ sở tồn tại và biến đổi từng ngày đến chóng mặt dưới nhiều dạng hình thù khác nhau mà chúng ta khó lòng theo kịp.

Số hóa bởi Trung tâm Học liệu - Đại học Thái Nguyên http://www.lrc-tnu.edu.vn

1.3.Chưa bao giờ ngôn ngữ của giới trẻ lại có nhiều biến thể như hiện nay. Chỉ cần lướt qua vài trang blog (nhật kí điện tử) hay những "chatroom" (nơi tán gẫu) của giới trẻ là có thể nhận ra được sự phát triển "tự do" của ngôn ngữ đến thế nào. Nếu như khoảng năm 2007 trở về trước, chúng ta giật mình khi bắt gặp trong kho ngôn ngữ của "teener" các kí tự từ vựng "giản dị", phổ biến như: iu (yêu), bjt (biết), dzui ze (vui vẻ), iếu (yếu), bao h (bao giờ), ljnk (tên Linh), ac ac (thể hiện sự ngạc nhiên), ank (ảnh), kaj (cái) … thì hôm nay, khi mà các bậc phụ huynh và những người trưởng thành còn chưa kịp làm quen và chấp nhận được những từ ấy, thì trong từ điển của "teener" chúng đã trở nên "lỗi thời", "lạc hậu" bởi đó dường như là ngôn ngữ của thế hệ 8X đã già nua và không còn chỗ đứng trong xã hội 9X. Họ khẳng định sự khác biệt của thế hệ mình bằng cách "sáng chế" ra những mã ngôn ngữ cấp cao hơn mà người trong nghề thường gọi là "mật mã 9X" hay ngôn ngữ @ Version 2. Kiểu như…nA^u Na(/m rO^\i Ho^Ng Ga(p. a^/Y.,…>_<… NhO*/ qUa/ Tro*\I lUo^N…>_<… h0^m nA\o rAnh? Mi\Nh dI cHo*I na/…" hay đỉnh cao hơn như (º']_F_~ PvF_]º†|Cl]~ † PvCl]\[†|' /v\Cl† F_/v\ (Cl]\[(¬` ><Cl (Cl]\[(¬` †º†'])Cl~])F_]\[']_µ(']<† |F_]º']_º]\[(¬`]_Cl] (†|Cl]\[(¬?...

1.4. Với những từ ngữ kiểu này các "teener" thực sự đã tạo ra một sự khác biệt trong cộng đồng ngôn ngữ. Tuy nhiên, sự khác lạ này liệu có nhận được sự đồng tình của xã hội và được mọi tầng lớp trong xã hội thừa nhận hay không? Câu hỏi đó vẫn còn là vấn đề gây nhiều tranh cãi.

Ngôn ngữ chatroom xuất hiện và được một bộ phận đông đảo người Việt sử dụng nên tiếng Việt chung cũng bị ảnh hưởng. Trước sự tác động này, chúng tôi thấy xuất hiện hai luồng ý kiến khác nhau: Một bên cho rằng ngôn ngữ chatroom làm giàu thêm vốn từ vựng của dân tộc; Một bên lại cho rằng ngôn ngữ chatroom khi đã vượt qua ranh giới của thế giới mạng, lan sang cuộc

sống hàng ngày gây không ít phiền hà, khó chịu cho người khác, và phá vỡ sự trong sáng của tiếng Việt, nhất là sự ảnh hưởng của nó đối với việc giáo dục tiếng Việt trong nhà trường phổ thông

Xuất phát từ những lý do trên, chúng tôi lựa chọn đề tài ***" Đặc điểm tiếng Việt trong chatroom – trường hợp học sinh Trung học phổ thông*** " làm vấn đề nghiên cứu của luận văn để có một cái nhìn sâu sắc hơn về ngôn ngữ của thế hệ 9X trong chatroom. Từ đó có thể thấy được những ưu điểm cũng như nhược điểm của nó và đề xuất một số giải pháp giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt.

2. Lịch sử nghiên cứu

Cho đến nay, ngôn ngữ của thế hệ 9X nói chung và ngôn ngữ chat nói riêng không còn là vấn đề mới nếu không muốn nói là đã quá quen thuộc. Xung quanh việc sử dụng ngôn ngữ chat có nhiều ý kiến trái chiều nhau. Điểm lại lịch sử vấn đề, chúng tôi chỉ mong viện dẫn ra đây những quan điểm giúp người đọc có được một sự hình dung dễ dàng và sáng tỏ nhất về diễn đàn ngôn ngữ chatroom xuất phát từ các góc nhìn khác nhau trong thái độ của các nhà nghiên cứu đối với bộ phận ngôn ngữ này.

2.1. Các ý kiến đồng tình

2.1.1. Thời gian gần đây, trên báo chí xuất hiện nhiều bài viết của các tác giả bàn luận về ngôn ngữ thế hệ @, đặc biệt là ngôn ngữ chat. Một số người tỏ ra "thức thời" khi có ý kiến đồng tình với sự tồn tại của ngôn nữ này, thậm chí cho đó là một cuộc cách mạng trong ngôn ngữ. Trong bài "Bắt mạch xu hướng cư dân mạng " tác giả dẫn lời thạc sỹ Phạm Ngọc Diệu (ĐH Sungkonghoe, Hàn Quốc) cho biết *"Đây là xu hướng tất yếu, nhưng chỉ trong*

môi trường của thế giới mạng. Sự biến đổi của ngôn ngữ có tính tất nhiên này mang lại sự tiện lợi và không khí cho giới trẻ [41]

2.1.2. Tiến sĩ Mai Xuân Huy cho hay *"về mặt lý tính, chúng ta cũng nên nhìn nhận hiện tượng này* (ngôn ngữ thế hệ 9X) *một cách khách quan vì nó là một quy luật của xã hội và của cả ngôn ngữ nữa".* Và lý giải *"Xã hội thay đổi thì ngôn ngữ cũng biến đổi, và đến lượt mình, ngôn ngữ cũng tác động trở lại cuộc sống [40]*

2.1.3. G.S - TS Nguyễn Đức Dân – được xem là người đầu tiên nêu ý kiến nên đưa ngôn ngữ chát vào từ điển cho hay*"không phải tất cả "ngôn ngữ chat" đều được đưa vào từ điển, mà chỉ một bộ phận "ngôn ngữ chat" nghiêm chỉnh sẽ được đưa vào từ điển ...Có những từ ngữ chat nghiêm chỉnh không chỉ tồn tại trong thế giới online mà đang thâm nhập cả vào đời sống hàng ngày, được nhiều người chấp nhận. Xã hội cũng đã dần "thích nghi" với chúng.* GS.TS Nguyễn Đức Dân dường như đã nhìn thấy chỗ đứng khá rõ ràng của ngôn ngữ chat trong cuộc sống ngày nay. [42]

2.1.4. Theo ý kiến của PGS.TS Hoàng Anh Thi, giám đốc Trung tâm Ứng dụng ngôn ngữ học và Việt ngữ học, đại học Khoa học xã hội và nhân văn Hà Nộit thì *"ngôn ngữ luôn biến động, việc tạo ra từ ngữ hay cách nói mới là rất bình thường, không chỉ ở tiếng Việt.* PGS.TS Hoàng Anh Thi cho rằng *không nên phổ biến ngôn ngữ chat, nhưng cũng không cần hạn chế nó. Hãy để nó diễn ra tự nhiên. Hiện nay gần như các nước đều có mạng và đều có biến thể ngôn ngữ chat, như tiếng Anh và tiếng Nhật*."[43]

2.1.5. Cũng đồng quan điểm với PGS.TS Hoàng Anh Thi, trước hiện tượng những từ "lạ" của teen xuất hiện ngày một nhiều, PGS Hà Quang Năng cho rằng đó là sự "sáng tạo" làm giàu thêm vốn ngôn ngữ, là một hiện tượng